

De Insectenplagen op Walcheren in 1948

door

D. MAC GILLAVRY.

Het waren wel geen tien plagen, die op Walcheren voorkwamen, maar voor het toch al zo zwaar geteisterde eiland teveel. De hoofdplaag werd veroorzaakt door een

Coleopteron. In de algemene kranten was iets doorgedrongen van de keverplaag, die dit jaar op Walcheren geheerst heeft. Duidelijk was het bericht niet en toen ik nu in de gelegenheid was de heer A. H. S. Steming, burgemeester van O. en W. Souburg, enige malen te spreken, heb ik bij hem enige nadere inlichtingen ingewonnen. Bovendien verzocht ik hem aan de heer P. J. Brakman te vragen mij ook zijn bevindingen te willen medelen. Aan diens daarop ontvangen brief ontleen ik het volgende :

„Het was mijn plan over de keverplaag iets mede te delen in de E.B., doch daar de dieren begin September j.l. nog niet geheel verdwenen waren, heb ik daarmee nog even gewacht. Naar de heer S. mij mededeelde heeft hij U enkele kevers ter hand gesteld, waarschijnlijk *Amara convexiuscula* Mrsh., de grootste boosdoener. Deze was in de afgelopen zomer in ontzaggelijk groot aantal aanwezig en vloog in de schemering en enige tijd na donker worden. De zaak werd zo erg, dat er artikelen in de plaatselijke pers verschenen. Gevallen dat 200 exx. binnenshuis werden aangetroffen (doordat deuren of venster hadden opengestaan) zijn geen zeldzaamheden. Zoals bekend geven deze dieren bij aanraken een allesbehalve prettig odeurtje af, zodat de klachten niet van de lucht waren en een fiets- of wandeltocht in de avonduren als resultaat opleverde dat dit geurtje in kleren en haren bleef hangen. Minstens even talrijk vloog overigens *Dichirotrichus pubescens* Payk., alleen stinkt deze niet zo hatelijk. Vermoedelijk zal een en ander wel te wijten zijn aan de verzouting van Walcheren en aan de gunstige zomer 1947. Voor de *Amara*-plaag meen ik daarvoor een aanwijzing te hebben in het feit, dat deze dieren in het niet geïnundeerde gedeelte van Walcheren (Arnemuiden en Nieuw en St. Joosland) aanmerkelijk minder talrijk waren dan westelijk van het kanaal. Wat betreft de *Dichirotrichus* heb ik geen verschil kunnen opmerken ; zij waren overal bij tientallen met de hand te vangen. Ziedaar dus enige opmerkingen over deze merkwaardige „plaag“, die zeker de moeite van het vastleggen waard is.”

Van de heer Steming kon ik nog de volgende bijzonderheden vernemen. Volgens hem waren er twee periodes van zeer grote vluchten : de ene viel in begin Juli, de tweede in de tweede helft van Augustus ; daartussen en daarna vlogen er echter nog vele. In Vlissingen was het zo erg, dat de inwoners het 's nachts in huis niet konden uithouden, doordat de stinkende dieren overal rondliepen, o.a. over de bedden en de daarin liggende mensen. Zij waren zelfs verplicht buitenshuis hun heil te zoeken. In W. Souburg was het ook zeer erg en als men de vensters sloot tikte het voortdurend tegen de ruiten alsof het hagelde. De door hem aan mij gegeven kevers bleken te zijn *Harpalus (Ophonus) pubescens* Müll. en *Amara convexiuscula* Mrsh. (det. A. Reclaire). Het opmerkelijke is dus het talrijke vliegen van loopkevers, op het ogen-

blik juist internationaal in onderzoek. Van vleugelloosheid of reductie der vleugels van eilandkevers bleek hier dus niets. Het is natuurlijk een feit dat de ontwikkeling der larven in hoofdzaak in 1947 geschied moet zijn. De zachte winter heeft hen blijkbaar ook geen kwaad gedaan. Hier zal ook het gebrek aan vogels en het totaal ontbreken van mollen wel van invloed geweest zijn. Ook was de grond hard en stug, doordat de aardwormen de overstroming en verzilting eveneens niet overleefd hebben. Het initiatief om deze dieren weer van buiten in te voeren heb ik zeer aangemoedigd.

Bladluizen. Op Walcheren werd dit jaar ook geklaagd over de grote aantallen bladluizen op gewassen en struiken. Enige nadere aanduidingen werden mij niet gegeven.

Witjes. Nu eind Augustus en begin September waren er op de velden enorme massa's witjes, zodat de volwassen rupsen daarvan in September aan het rondkruipen gingen en ook in de huizen verschenen.

Veenmollen. De laatste plaag, waarover geklaagd werd, waren de sterk in aantal toegenomen veenmollen. Van ouds was Zeeland en vooral Walcheren de streek waar veenmollen gesignaleerd werden. Dit jaar veroorzaakten zij veel het verdorren en afsterven van bonen en erwten. Waar tegenwoordig de neiging bestaat om aan de veenmollen een meer dierlijke voedingswijze toe te schrijven, zou dit door een entomoloog, die daarvoor belangstelling heeft, door maagonderzoek wel nader nagegaan kunnen worden.

Nader schrijft de heer **Brakman** mij nog :

„De rupsenplaag kan ik volkomen bevestigen, op mijn boerenkool wemelt het van witjesrupsen.

Wat betreft uw mededeling, dat Walcheren van ouds het land was waar veenmollen gesignaleerd werden, moet ik opmerken, dat dit niet het geval is in de polders die de laatste 300 jaar ingepolderd zijn (Arnemuiden en Nieuw en St. Joosland), wel in sterke mate in de oude kern van Walcheren.*) Volgens de overlevering zou de stand van dit dier na het leggen van de Sloedam, toen de mollen in Walcheren kwamen, sterk verminderd zijn. Nu de mollen weer verdwenen zijn, krijgt het dier natuurlijk weer een kans. Overigens is *Talpa* alweer bezig het verloren terrein te herwinnen van uit de drooggebleven randgebieden bewesten het kanaal en voor Souburg vanuit onze kant.”

Amerongen, Rusthuis „Charlois”, 22 Sept. 1948.

*) Noot Mc. G. — Dit ontbreken zo lange jaren op een gebied zo dicht bij een veenmollenhaard is wel opmerkelijk, daar deze dieren zich ook door vliegen kunnen verspreiden. Zie o.a. Ent. Ber. 12 (281): 241 (1 Mei 1948).

Adresverandering. De heer **F. G. A. M. Smit** is verhuisd van Nijmegen naar Tring. Zijn adres is nu : c/o The Zoological Museum, Tring (Herts.), England.

[Wij maken van deze gelegenheid gebruik de heer **Smit** geluk te wensen met zijn benoeming tot assistent aan het bekende Tring Museum als medewerker en toekomstig opvolger van **Dr K. Jordan**. — Red.]